

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuosille 2020 – 2024, päivitys vuodelle 2023
647/11.00.01.01/2022

Ympäristöterveydenhuollon jaosto 07.12.2022 § 5

Lisätiedot va.ympäristöterveydenhuollon johtaja Kirsi Hiltunen p. 013 330 8206,
terveysvalvonnan päällikkö Jaana Valkama p. 013 330 8242

Päätösehdotus va. Ympäristöterveydenhuollon johtaja Hiltunen Kirsi:

Ympäristöterveydenhuollon jaosto päättää hyväksyä Pohjois-Karjalan Ympäristöterveyden valvontasuunnitelman päivityksen vuodelle 2023.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö edellyttää laatimaan säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman sekä suunnitelman järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelma hyväksytään ympäristöterveydenhuollon jaostossa ja toimitetaan tiedoksi Itä-Suomen Aluehallintovirastolle. Suunnitelmassa otetaan huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen toimialakohtaiset valvontaohjelmat sekä lainsäädännön edellyttämä sisältö. Lainsäädännön mukaan valvontasuunnitelma tulee laatia siten, että valvonta on laadukasta, riskiperusteista ja terveystaitoja ehkäisevää ja elintarvikevalvonnan osalta myös suojaa kuluttajia taloudellisilta tappioilta.

Kuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon jaosto on hyväksynyt valvontasuunnitelman vuosille 2020-2024. Valvontasuunnitelma tarkistetaan vuosittain ottaen huomioon keskusvirastojen valvontaohjelmien päivitykset ja mahdolliset muut olennaiset muutokset. Liitteenä on esitys päivitetyksi valvontasuunnitelmaksi vuodelle 2023.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen ohjelman kauden 2020-2024 teemana on yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö. Ympäristöterveydenhuollon tehtävät edellyttävät jatkuvaa vuoropuhelua ja yhteistyötä eri viranomaisten kesken sekä toimijoiden kanssa. Viranomaisyhteistyön merkitys korostuu elinympäristön terveellisyyden edistämässä sekä häiriötilanteisiin varautumisessa. Valvontakäytäntöjen valtakunnallisella yhtenäistämällä pyritään lisäämään valvonnan vaikuttavuutta ja laatua.

Painopistealueet 2023

Elintarvikevalvonnan painopisteet vuodelle 2023:

Valvontayksikön omat valvontahankkeet ovat

- mansikan jäljitettävyys
- tehostetun palveluasumisen elintarviketilojen hygienia, siisteys ja siivottavuus, yhteenveto 2023
- kala-alan laitosten pintapuhtaus ja listerian hallintakeinot omavalvonnassa, yhteenveto 2023
- kalojen elohopeapitoisuudet, yhteenveto 2023
- gluteenittomat pizzat pizzerioissa
- juomiin käytettävä jää ravintoloissa ja kahviloissa

Valtakunnallisia painopisteitä ovat mm.

- valvontakohteiden lämpötilavalvonta
- elintarvikkeiden jäljitettävyys
- kohteiden saaminen valvonnan piiriin
- elintarvikeketjun rikollisuuden torjunnan kehittäminen
- VATI:n jatkuva kehittäminen
- pandemiavalmiuden kehittäminen

Terveydensuojeluvalvonnan painopistealueet vuodelle 2023:

Valvontayksikön omat valvontahankkeet ovat

- vesilaitosten koulutuksen jatkaminen
- tehostetun palveluasumisen valvonnan vaikuttavuus (jatkovalvontahanke, loppuraportti ja tiedote)
- uimahallien ja kylpylöiden hygienia

Valtakunnallisia painopisteitä ovat

- omavalvonnan tukeminen
- elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö

Tupakkavalvonnan painopisteet vuodelle 2023:

- omavalvonnan tukeminen
- yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa
- tuotevalvonta ja markkinoinnin valvonta

Lääkelain valvonnan painopisteet vuodelle 2023:

- nikotiinivalmisteiden esillepano ja myyntiluvat

Eläinlääkintähuollon painopisteet vuodelle 2023:

Valvontayksikön omat painopistealue

- Epäilyyn perustuvan eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen kunnissa: eläinsuojelutapausten pitkittymisen ehkäisy
- Lakisääteisten eläinlääkäripalvelujen laadun ja saatavuuden varmistaminen
- Tuotantoeläinten terveydenhuollon palveluiden vahvistaminen palvelutarvetta vastaavaksi panostamalla henkilöstön koulutukseen ja työjärjestelyihin

Valtakunnallisia painopistealueita ovat mm.:

- ELTE-tietojärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto
- ELTE1-osion (eläintautitapausten ja epidemioiden hallinta) käyttöön kouluttautuminen ja käyttöönotto
- ELTE2-osion (eläinlääkkeiden käyttötiedon keruu) käyttöön kouluttautuminen ja käyttöön vakiinnuttaminen
- ELSU-tietojärjestelmän käyttöönotto (epäilyvalvonta)
- ILMO-tietojärjestelmän (eläinten terveyden ja hyvinvoinnin toimijoiden luvan-, hyväksynnän- ja ilmoituksenvaraiset toiminnot ja rekisteröinnit, kouluttautuminen ja käyttöönotto kuntia koskevin osin)

- Pandemiavalmiuden kehittäminen - koronapandemian opit elintarvikevalvonnassa ja eläinlääkintähuollossa: otetaan käyttöön sovitut toimintamallit
- EU:n eläinterveyssäännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläintautilainsäädännön sekä muun eläinten merkinnän ja rekisteröinnin lainsäädännön vaatimusten käytännön toteutus ja vakiinnuttaminen
- EU:n eläinlääkeasetuksen soveltamiseen valmistautuminen: osallistutaan aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin
- Eläinten hyvinvointilain toimeenpano: aloitetaan uusien vaatimusten toteutus
- Eläinlääkintähuoltolain toimeenpano: osallistutaan koulutuksiin, käyttöönotto
- Salmonella- ja tilarehustamopainopisteiden jatkaminen
- Kuolleiden tuotantoeläinten hautaamisen valvonta: valvonnan toteutus

Painopistealueiden mukaisen valvonnan toteuttaminen on kuvattu valvontasuunnitelmassa.

Eläinlääkintähuollon suunnitelman toteutumisen kannalta merkittävä riski on edelleen eläinlääkäreiden saatavuus. Valtakunnallisesti valmisteilla oleva eläinlääkintähuoltolain muutos saattaa aiheuttaa merkittäviä muutoksia eläinlääkäripalvelujen järjestämiseen tulevaisuudessa. Muutosta seurataan tiiviisti ja siihen pyritään vaikuttamaan.

Suunnitelmaan on päivitetty valvonnan painopisteet valtakunnalliset valvontaohjelmat huomioiden ja lisäksi on tehty muita tarkennuksia mm. kohteiden lukumääriin, tietojärjestelmiin ja lainsäädännön muutoksiin liittyen.